

مجری برنامه‌های تلویزیونی چگونه می‌تواند بهترین یا بدترین پیام را به جامعه بدهد؟

تیغ تیز آنتن

عاطفه جعفری
روزنامه‌نگار

شاید زمانی که اتفاق و اشتباه علی‌انصاریان در تلویزیون و روی آنتن زنده پیش آمد، همه به این فکر می‌کردیم که اگر پای سلبریتی‌هایی به اجراهای زنده باز نمی‌شد، اوضاع بهتر از این بود. بسیار اتفاق افتاده که برخی از مجریان تلویزیونی روی آنتن زنده به‌راحتی هر آنچه که می‌خواهند می‌گویند و بعد از آن عذرخواهی می‌کنند؛ اما وقتی به اثرگذاری رفتار آنها در فضای رسانه‌ای کشور می‌نگاه می‌کنید، متوجه می‌شوید عذرخواهی‌شان فایده‌ای ندارد؛ چون با رشد فضای مجازی و اتفاقاتی که در فضای مجازی می‌افتد به‌سرعت آن اشتباه مجری و به‌عبارتی سلبریتی دست به دست می‌چرخد و آن حس منفی که باید را به مخاطب انتقال می‌دهد. در این گزارش سه ماجرا از حضور سلبریتی‌ها در تلویزیون گفتیم و بعد هم به سراغ کارشناس و روانشناس رفتیم و برای‌مان از چرایی این انتخاب‌ها و لزوم توجه و مهم‌بودن اجرا در رسانه گفتند و اینکه یک مجری باید چه فاکتورهایی داشته باشد تا اجرای یک برنامه را به‌عهده بگیرد.

طیبه حاج‌محمدیزدی، روانشناس: حضور روانشناس برای برنامه‌های تلویزیونی الزامی است

رسانه‌های صوتی و تصویری در همه جای دنیا با مخاطب وسیعی مواجه هستند و تکرار متعدد آن را می‌شنوند یا می‌بینند. برای همین مجریان برنامه‌ها در هر موضوع و برنامه‌ای ازجمله برنامه‌های ورزشی، هیجانی، مسابقه‌ای باید به تمام مسائل و نوع تفکر آحاد مردم کشور توجه داشته باشند و به‌گونه‌ای برنامه را هدایت کنند و با دیگر اصحاب رسانه کشورهای دیگر مرادوه و محاوره داشته باشند که هم شأنیت مردم حفظ و هم جایگاه برنامه‌های صداوسیما و رسانه‌شان حفظ شود و هم احترام شخصی آنها محفوظ بماند که خدای نکرده با بی‌توجهی و کم‌توجهی مورد رنجیدگی خاطر فرد یا افراد و حتی کشورهای دیگر قرار نگیرند. باید دقت کنند به شأنیت و جایگاه انسانی خللی وارد نشود و نیز به قومیت‌ها و مذاهبی که داریم.

باید اصحاب رسانه در کشور ما که اعتقادات و ایدئولوژی مکتبی دارد، بیشتر از نقاط دیگر دنیا و رسانه‌های دیگر کشورها به این مسائل توجه کنند اگر متولیان رسانه‌های ایران درخصوص احترام به حریم انسان‌ها، دچار غفلت و بی‌توجهی شوند، می‌تواند تاثیر چندبرابر ناخوشایندی بگذارد. به‌واسطه اینکه فلان شخص یک چهره مطرح ورزشی یا سینمایی است نمی‌توان اختیار یک برنامه مهم تلویزیونی را به او داد و این بی‌برنامگی باعث یک هیاهوی جمعی می‌شود که چیزی از آن در نمی‌آید. کارشناس و مجری‌ای که عهده‌دار برنامه‌ای می‌شود باید یک حد نسبی آموزش، اطلاعات، درایت، تدبیر و سیاست‌های لازم اجرای آن برنامه را داشته باشد و اجازه ندهد حاشیه‌ها یا حتی یک موضوع کوچک او را عصبی و از هدف اصلی برنامه دور کند. انتظار از مجری

این است که برنامه را سروسامان دهد و خصوصا در برنامه‌های زنده این موضوع باید بیشتر مورد توجه قرار گیرد؛ خیلی مهم است که چگونه مدیریت و برنامه‌ریزی شود و همه چیز برای مجری برنامه توضیح داده شود. این موضوع نیاز به شناخت، آموزش و آگاهی دارد. نیاز به یک دید وسیع جهانشمولی در حد خودش (نه مطلوب‌گرا) دارد. نباید آدم‌هایی که کم‌تجربه هستند و شناخت و دقت کمی دارند، در برنامه‌ها به کار گرفته شوند چون مطمئنا درصورت استفاده از آنها با ضعف و نابسامانی مواجه خواهیم شد. مطمئنا کسی که قرار است یک برنامه تلویزیونی را اجرا کند باید مدیوم و خط قرمزهای رسانه را بشناسد، یا حتی اگر نمی‌شناسد، سازندگان برنامه باید به او تمامی این موضوعات را بگویند. حتی اینکه اگر درشرایط خاص قرار بگیرد چطور باید خودش را کنترل

کند چون میلیون‌ها چشم درحال دیدن او هستند. اینکه در برنامه‌های تلویزیونی از حضور روانشناس برای تیم سازنده استفاده کنند تا در همه مراحل حضور داشته باشد و اگر مشکلی پیش بیاید، کمک کند، خیلی خوب است، البته فکر نمی‌کنم این حضور روانشناس فراگیر باشد ولی این‌طور هم نیست که نداشته باشیم. مطمئنا این مساله، ضعف برنامه‌سازی ما است که بسیار هم باعث مشکل می‌شود، اگر مجری در یک برنامه عصبی شود، مطمئنا تاثیرش فقط و فقط روی خودش و عوامل نیست بلکه روی یک جامعه میلیونی است. برای همین تست‌های روانشناسی خیلی مهم است اما ما از آن استفاده نمی‌کنیم، نه اینکه استفاده نکنیم، استفاده می‌شود ولی شاید خیلی جدی گرفته نشود.

ماجرای آشپز باشی و داوری جدی

چون واقعا بد بود. اگر قراره من بد بشم و شما پیشرفت کنید هیچ ایرادی نداره. افتضاح افتضاح افتضاح...» سیدوحید حسینی، مجری این برنامه هم در ادامه صحبت‌های داور مسابقه می‌گوید: «غذا رو بلد نیستید، ۱۰۰ امتیاز بدید این جملات رو نشنوید. وقتی چیزی بلد نیستید، دست بالا، من این غذا رو بلد نیستم یکی به من یاد بده.» این نحوه صحبت با شرکت‌کننده و این بخش‌های برنامه، خیلی سریع در فضای مجازی بازنشر داشت و اتفاقا مورد انتقاد مردم هم قرار گرفت. انتقادهای برنامه دست‌پخت تا جایی پیش رفت که سیدوحید حسینی، مجری و تهیه‌کننده این برنامه با انتشار ویدئویی از مردم عذرخواهی کرد.

برنامه دست‌پخت، برنامه آشپزی‌ای است که از شبکه اول سیما پخش می‌شود، برنامه‌ای که با هدف آموزش آشپزی و رقابت سرآشپزان تدارک دیده شده است. در یکی از قسمت‌های این برنامه که اتفاقا از قبل ضبط شده بود، برخورد زنده‌ای شکل گرفت و یکی از داوران خطاب به یکی از شرکت‌کننده‌ها با ادبیاتی نامناسب شروع به انتقاد کرد و همزمان که غذای شرکت‌کننده را به سطل اشغال می‌انداخت، خطاب به شرکت‌کننده گفت: «لطفا چیزهایی رو که بهترن میگم چند ثانیه بهش فکر کنید و بریزیدش دور. قطعاً اگر سطل زباله داشتیم غذاتونو منتقل می‌کردم به سطل زباله. لطفاً از این به بعد هم اصلاً این غذا رو درست نکنید.

ماجرای اسپانسرها

ماجرای دیگری که گریبانگیر تلویزیون شده، ماجرای همین اسپانسرهاست، تلویزیون پول ندارد به گفته خودشان، برای همین مجبورند که از اسپانسر برای جلوگیری از برنامه‌شان استفاده کنند، شاید قبلاً اسپانسرهای به این رضایت می‌دادند که اسم‌شان که پخش شود پس است و همین برای تبلیغات‌شان کافی است اما الآن قضیه خیلی بیشتر از این حرف‌هاست، اسپانسر وارد یک برنامه می‌شود، از صفر تا صد را به دست می‌گیرد، از دکور برنامه تا حتی انتخاب مجری، همین الان برنامه‌ای در تلویزیون داریم که مجری برنامه را اسپانسر انتخاب کرده و فقط هم حرفش این بوده که باید با این مجری کار کنیم. بگذریم از تمام شایعاتی که این مجری یا بهتر بگوییم بازیگر سینما،

ماجرای فرزاد حسنی و زرشک

فقط به این دیالوگ‌ها دقت کنید، تا بعد حرف‌مان را برزنیم:

۱- این عکس کیه؟

* (بعد از کمی فکر) عکس یک خانم... مری بارت.

- فهمیدی زنه نه؟ اون سه تا دیگه نیست؟

* نه

- خیلی باهوشیا. فهمیدی یک زن گذاشتیم وسطش... گفتی، گفتیم دیگه... نه؟ یعنی ما انقدر خنگ بنظر میایم که اسم سه تا مرد و بنویسم بغل یک زن! بعد تو هم راحت بیای اینجا جایزه بگیری. نه واقعا درمورد ما چی فکر کردی؟ یعنی نگاه به هیبت من و مصطفی شریفی کردی. نخالگی در ما دیدی؟ ها؟

* نه

* پخمه‌ایم؟

- نه

* نه جدا یک خورده به ما دقت کن.

- نه.

* (و بعد یک باره) مری بارت... تشویقش بفرمایین. (حضار سالن او را تشویق می‌کنند) آفات تست یادتون نره... اگر تشخیص بدی که این

مری بارت کارش چیه؟ هنرش چیه؟ ویژگی‌اش چیه؟ بهت درجا... پین... جا... ۵۰۰ میلیون تومن پول می‌دم. (رو به تماشاگران می‌کند) چقدر...؟ (تماشاچیان ۵۰ میلیون تومان را تکرار می‌کنند و بعد حسنی در پشت شرکت‌کننده قرار می‌گیرد) بگو؟

- زمان نویس.

* چیه؟

- زمان نویس.

* اسم شما چیه؟

- من نورگلدی هستم.

جمشید نورگلدی.

* جمشید جان!

- بله؟

* اسم دخترت چیه؟

- ندارم.

* نداری؟ شهزاد نیست؟

آخه گفتی جمشید هستی

شک کردم. (می‌خندد)

جمشید! چه کاره است؟ - زمان نویس.

* تشویقش کنید... و هم اکنون حسن آقا هدیه ۵۰ میلیون تومانی جمشید را می‌آورد. به افتخار حسن... (جعبه‌ای را می‌آورند) این را با یک انگشت باز می‌کنی و ۵۰ تومن تو برمی‌داری، می‌دویی، می‌ری... با یک انگشت بیشتر هم نه... بپرداز زیرش (و بعد توضیح می‌دهد که مثلاً چگونه انگشتی را می‌اندازند زیر گلولی فرد و...) برو، ببینم چی کار می‌کنی. آها... (مرد با یک انگشت آن را باز می‌کند و صندوقچه درحالی که در آن چیزی لریزان بیرون می‌آید در دست فرزاد حسنی به حضار نمایش داده می‌شود) چیه؟ مردم یک صدام می‌گویند: زرشک.

* چیه؟ (این بار تعداد صداها افزایش پیدا می‌کند) زرشک.

* همه باهم.

ماجرای عادل و دعوای کش‌دار

می‌شود؛ فردای آن روز، رسانه‌ها شروع کردند به زدن این اخبار که می‌خواهند جلوی پخش ۹۰ را بگیرند؛ به او تذکری داده شد که چرا دروغ و شانتاژ می‌کنی؟! نکن این کار را! باز دوباره رفت گفت‌وگو کرد و رسانه‌ها در دوسوی ماجرا به خط شدند. خط خبری‌ای که آن روزها شکل گرفته بود همچنان ادامه دارد و اینکه می‌خواهند عادل را حذف کنند! واکنش‌هایی پی‌درپی برآمده از یک رفتار عصبی شکل گرفت و همچنان هم ادامه دارد. همه اینها باعث شد کل کشور و اخبار و حاشیه‌هایش برای سه هفته به این سمت و سوبرود که آیا ۹۰ پخش می‌شود یا نه؟

از این دست اشتباهات یا حکمفرمانی مجری‌ها کم نداریم، همین قضیه عادل فردوسی‌پور را درنظر بگیرید. فردوسی‌پور به‌راحتی ماجرای ساده را تبدیل به یک بحران در شبکه‌سه کرد. یک برنامه‌ریزی سازمانی برای کل هفته‌شد که کنداکتور ساعت ۱۰:۳۰ به بعد برای مسابقات لیگ اروپا خالی شود؛ همه تهیه‌کننده‌ها هم تابع بودند فقط عادل فردوسی‌پور این وسط مخالف بود؛ روی آنتن زنده با وجود اینکه از قبل اعلام شده بود هفته بعد هیچ‌کس آن تایم برنامه ندارد، اعلام کرد برنامه ۹۰ پخش

چیزی که روی دل انصاریان مانده بود

اسم علی انصاریان را در گوگل سرچ کنید، همین خودش کلی سوزه به شما می‌دهد که گزارش‌تان را بنویسید، سوتی علی انصاریان در برنامه زنده، خنده علی انصاریان در برنامه زنده، برخورد نژادپرستانه علی انصاریان در برنامه زنده و... اما این آخری دیگر مثل خنده‌ها و شوخی‌های این فوتبالیست-مجری نبود، دیگر شوخی او فقط به خودش بر نمی‌گشت بلکه به کشور و ملتی بر می‌گشت که سال‌ها است برای حفظ دوستی‌مان در تلاش هستیم. حالا جریان از چه قرار بود، در جریان دیدار ایران برابر یمن که به‌صورت زنده در افغانستان پخش می‌شد، گزارشگر افغانستانی کتابه‌ای به مردم و مسئولان صدا و

